

ARHITECT ȘEF

DIRECȚIA ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ, JURIDIC

Nr.99530/23.12.2019

De acord,

Primar

Ovidiu Teodor Cretu

RAPORT

la Proiectul de hotărâre privind
schimbarea denumirii Pieței Petru Rareș în Piața Libertății

Prin cererea nr.39/10.12.2019 înregistrată la Primăria municipiului Bistrița cu nr.97032/10.12.2019, Partidul Ecologist Român Filiala Bistrița-Năsăud solicită schimbarea denumirii Pieței Petru Rareș în Piața Libertății.

Proiectul de hotărâre inițiat are caracter normativ.

În conformitate cu prevederile Legii nr.52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, cu modificările și completările ulterioare, intenția aprobării de către Consiliul local a proiectului de hotărâre privind schimbarea denumirii Pieței Petru Rareș, conform art.7 alin.2 se aduce la cunoștința publicului, cu cel puțin 30 de zile lucrătoare înainte de supunerea spre avizare de către autoritățile publice.

Piața Petru Rareș este o piață civică importantă, denumirea "Piața Petru Rareș" figurând în Nomenclatorul stradal al municipiului Bistrița, aprobat prin Hotărârea Consiliului Local al municipiului Bistrita nr.67/2004, cu modificările și completările ulterioare, în jurul ei fiind amplasate instituțiile publice ale orașului: Consiliul Județean Bistrița-Năsăud, Prefectura, dar și spații cu destinație comercială, hotelieră, de cultură sau bancară și clădiri de locuințe colective. Datorită rolului său de piață civică, i-a fost dat și un nume potrivit, cu rezonanță istorică – Piața Petru Rareș.

Un scurt istoric al acestei piețe este prezentat în Anexa nr.1 la prezentul raport.

Piata Petru Rares face parte din "Zona construita protejata a municipiului Bistrita", aprobat prin H.C.L. NR. 73/2009, zona de protectie a ansamblului urban fortificat, subunitatea istorica de referinta S.I.R. 35, conform P.U.G. al municipiului Bistrita, aprobat prin H.C.L. NR. 136/2013 si H.C.L. nr. 184/2018, este situata in intravilanul municipiului Bistrita, U.T.R. 1 (cp) subzona situata in zona de protectie a ansamblului urban fortificat al municipiului Bistrita in care predomina institutiile si serviciile.

Denumirile tuturor strazilor, pietelor, bulevardelor, etc sunt inscrise in Registrul electronic national al nomenclaturilor stradale, potrivit Hotararii nr. 777/2016 privind structura, organizarea si functionarea Registrului electronic national al nomenclaturilor stradale.

Potrivit Ordinului nr.448/2017 pentru aprobarea Normelor tehnice privind procedurile de lucru specifice Registrului electronic national al nomenclaturilor stradale, la art.12, se precizeaza ca o denumire noua de drum nu poate fi atribuita atunci cand aceeaasi denumire ori una aproape identica sau care se pronunta la fel a fost deja atribuita altui drum din cadrul aceleiasi localitati.

In municipiul Bistrita exista deja denumirea de str. Libertatii, potrivit Nomenclatorului stradal aprobat prin Hotararea Consiliului Local al municipiului Bistrita nr.67/2004, cu modificarile si completarile ulterioare.

Avand in vedere prevederile legislative enumerate mai sus, nu se poate emite raport favorabil asupra proiectului de hotarare privind schimbarea denumirii Pietei Petru Rares in Piata Libertatii, in forma prezentata de initiator.

ARHITECT SEF,

MONICA POP

/DIRECTIA ADMINISTRATIE PUBLICA, JURIDIC,

DUMITRU MATEI CINCEA

SEF SERVICIU,

SEVER MOLDOVAN

I Domnitorul Petru Rares si Cetatea Bistrita

Legaturile dintre statul feudal Moldova si orasul liber regal Bistrita sunt bine cunoscute pe tot parcursul perioadei medievale, practic prosperitatea bistriteana a depins si de legaturile comerciale sustinute de domnitorii moldoveni. Dintre acestia domnitorul Petru Rares a reusit sa obtina cea mai mare influenta in nordul Transilvaniei, iar pe langa vechile posesiuni mostenite din perioada domnitorului Stefan cel Mare a reusit vremelnic sa adauge si dominatia asupra orasului Bistrita.

Domnitorul Petru Rareș a dobândit aceste posesiuni din Transilvania în contextul conflictului dintre Ferdinand de Habsburg și Ioan Zapolya, dar și într-un moment în care expansiunea Imperiului Otoman atingea apogeul prin înfrângerea Ungariei la Mohacs în 1526. Abil diplomat, domnitorul Moldovei a reușit să obțină recunoașterea dreptului de dominație asupra orașului Bistrița peste voința sașilor bistrițeni, în baza alianțelor militare regionale. Conflctele dintre domnitor și bistrițeni derulate între 1529-1530 survin într-un moment de prosperitate, dar se suprapun și peste disputele reformei religioase care complica politica tradițională a alianțelor din întreaga zonă. Presați de realitățile militare și fără aliați, sașii din Bistrița acceptă să cadă la pace, iar domnitorul Petru Rareș cu *multe daruri fu dăruitu și cu mare dobândă*. În acest conflict cade victimă și fostul jude al Bistriței, Andreas Beuchel, un susținător al partidei moldovenești, de numele lui fiind legată și una dintre vechile legende ale orașului.

Amestecul turcilor, uneltirile boierilor și alianțele schimbătoare duc la pierderea domniei în 1538 și refugiul lui Petru Rareș în Cetatea Ciceului, din apropierea Bistriței. În această perioadă de restriște domnitorul Petru Rareș are susținători în rândul patriciatului săsesc din Bistrița, iar scrisorile spre o parte dintre aceștea sunt ilustrative pentru interesele comune urmărite.

Petru Rareș îi scrie în 1540 lui Toma Boldorffer din Bistrița *să vă străduiți și să găsiți o cale, împreună cu judele și sfatul, ca să aflați deplin cum îi merge doamnei noastre și copiilor.... Și ce veți putea face bine doamnei și copiilor, cu hrană și alte lucruri, tot va fi plătit. Voi ține minte pe cine va face bine. Nădăjduim în Dumnezeu că vom fi ce-am fost, și mai mult decât atât.*

A doua domnie, dintre anii 1541-1546, nu-i mai oferă domnitorului Petru Rareș oportunitatea extinderilor teritoriale, dar desăvârșește programul constructiv al mănăstirilor și al picturii exterioare moldovenești, iar implicația meșterilor din Bistrița este destul de bine documentată pe perioada domniei sale. Legenda construirii pentru domnitor a bisericii Sfântul Dumitru din Suceava de către Ioan Zidarul este o bine cunoscută legendă bistrițeană, iar cu meșteri din Bistrița s-a reușit rezidirea în piatră a Cetății Soroca, la un vald al Nistrului – azi fortificația din Republica Moldova este cea mai estică fortificație construită cu pietrari din orașul Bistrița.

Correspondența cu bistrițenii, schimbul de meșteri, similitudinea elementelor stilistice sculptate și semnele de pietrari au fost cercetate de istoricii de artă interesați de înflorirea programului constructiv și respectiv a picturii exterioare moldovenești, interpretată adesea ca o interferență între tradiția creștinismului oriental și respectiv noutatea umanistă a creștinismului occidental.

Aceste schimburi culturale, dar și amestecuri politice care au alternat diplomația cu conflictul definesc relațiile strânse dintre Bistrița și scaunul Moldovei din perioada

domnitorului Petru Rareș. Cronicarii și corespondențele de cancelarie descriu conflictele militare deschise și condițiile de pace, iar istoriografia românească interbelică îi acordă o importanță tot mai mare prin istoricii vremii. Reforma administrativă din perioada regelui Carol al II-lea a adăugat în stema orașului Bistrița, pe lângă vechiul simbol al struțului cu potcoavă în cioc și simbolul voievodului lancu de Hunedoara și respectiv a domnitorului Moldovei Petru Rareș. În perioada naționalismului comunist s-au supralicitat aceste relații dintre bistrițeni și domnitorul Moldovei, iar extinderea teritorială împlinită de Petru Rareș a fost interpretată ca un pas premergător al unirii românilor într-un singur stat național, chiar dacă atribuirea acestor intenții domnitorului nu avea nici o legătură cu realitatea intereselor politice ale vremurilor respective. În acest context piața din fața prefecturii a primit denumirea de Piața Petru Rareș, dar dincolo de ideologizarea exagerată a regimului comunist, legăturile dintre bistrițeni și moldoveni sunt reale și nu pot să fie negate.

Cu o corectă documentare aceste informații pot să dobândească și un potențial turistic și chiar să pună în lumină contribuția pietrarilor din aceste locuri la programul constructiv al mănăstirilor înregistrate în lista monumentelor UNESCO din Moldova sau la alte monumente de arhitectură de dincolo de Carpați.

Intocmit,
Duda Vasile

